

השבת של רבי נחמן מברסלב

פרשת שמות

עלון תצ"ו

ויצליני מחרב פרעה ...

[לקוטי הלכות - הלכות מילה ה' - כ"ו]

ועל כן משה רבינו - שהיה כמו גדול ביותר מהכל - על כן מצינו בו שגם כלי זיין לא שלטה בו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל ומובא בפירוש רש"י, על פסוק: **ויצליני מחרב פרעה**, שנעשה צווארו כעמוד של שיש ולא שלטה בו החרב; כי אף על פי שאמרו רבותינו ז"ל שמכלי זיין שביד האדם קשה להנצל כני"ל, זהו בשארי הצדיקים. אבל משה, שהיה גדול מכולם, היה יכול גם אז לבטל עצמו כראוי, אפילו כשעמדו עליו בני אדם להרגו עם החרב. ועל ידי זה ביטל גם הכח של החרב שביד האדם, וניצול ממנו. כי בוודאי, מאחר שיש כח כל כך להאדם למנוע מחמת שהוא בעל בחירה, מכל שכן וכל שכן יש כח להאדם הצדיק להנצל ממנו, כי מידה טובה מרובה. והלא גם האדם הנרדף מהשונא הוא גם כן בעל בחירה. רק שעיקר הפחד הוא מה שהשונא המונע מתגבר כל כך, עד שרוצה להחליש דעתו לרחקו מהאמת וכו', וכני"ל. אבל כשהוא חזק בדעתו ומסתכל תמיד על התכלית, לא יוכל לעמוד נגדו שום אויב, וכני"ל.

ויש בעניין זה הרבה לדבר. כי אפילו אם הוא קטן במעלה מאד ואינו מגיע לקרסולי של הצדיקים והיראים הקדמונים, אף על פי כן כנגד זה צריך שידע שבוודאי לא ישלח עליו השם יתברך שונא שיהיה מונע כזה שלא יוכל לעמוד נגדו, אם לא שרצונו יתברך שימות על קידוש השם, והלא על זה מרוצה כל אחד מישראל. אבל, על פי רוב הוא רק נסיון אם יתחזק לעמוד בהאמת והאמונה, ולא יפול מדעתו מחמת השונאים, וכשהוא חזק בדעתו כני"ל, ומסתכל תמיד על התכלית, בוודאי יוכל לעמוד נגדם, וכני"ל. והעיקר על ידי כח הצדיק האמת, שהוא רבו שקיבל ממנו חידושי תורה האמתיים שנמשכים מהביטול הנ"ל במדריגה גבוה ונוראה מאד, ועל ידי זה כולם יכרעו ויפולו לפניו. כי יאבדו הם ואלף כיוצא בהם, ודבר אחד מדברי תורתו אל יתבטל, וכני"ל:

היי מוהר"ן

(תקצ"ז)

פעם אחת היה קובל איש אחד לפנינו זכרונו לברכה, איך שקשה לו מאד להתפלל, כי המחשבות זרות מבלבלין אותו מאד. השיב לו רבינו זכרונו לברכה: **מקבלין זאת לכפרת עוון**, וחייד קצת. וקצת היה נראה כוונתו בזה, כי הלא באמת אלו המחשבות הם בעצמם עוונות, ועל-כן חייד קצת. אך אף-על-פי-כן בודאי כל דבריו אמת וצדק, כי על-כל-פנים בזה שאין מהרהר אחריו יתברך, חס ושלום, ויודע שבוודאי השם יתברך רוצה לקרבו ולקבל תפילתו, רק שעוונותיו גרמו לו כל אלו המחשבות הבאין לבלבלו, ויש לו צער מזה ובורח מהם בכל כחו, יכול להיות בוודאי שזה בעצמו נחשב לו לכפרת עוון, עד שאם היה זוכה להתנהג בזה בתמימות ובאמת כראוי (כי אי אפשר לבאר זאת בכתב), כבר היו

עוונותיו נמחלין על-ידי-זה בעצמו, ואז ממילא היו מסתלקין ממנו כל המחשבות זרות. וכעין שאמרו רבותינו זכרונו לברכה: **העובר עבירה ומתבייש בה מוחלין לו וכו'**, ועיין בלקוטי תנינא סימן מ"ו ובהשיחות, שמה שנלחמין עם המחשבות זרות בשעת התפילה להכניע אותם, או על-כל-פנים לברוח מהם, הוא בחינת **כי עליך הרגנו כל היום**, בחינת מסירת נפש ובחינת קרבות וכו'. וכבר מבואר הרבה בדבריו זכרונו לברכה מעניינים אלו.

איש אחד מאנשי-שלומנו היה בפטערבורג. והיה כותב לו זכרונו לברכה משם מכתבים הרבה, באשר שיש לו צער גדול מזה שנוזק לשם, כי כמה פעמים שמעו ממנו זכרונו לברכה, ששם במקום זה הנ"ל, קשה מאד להתחזק בעבודתו יתברך, כי הוא מקום מסוכן מאד. ופעם אחת, סיפר רבינו זכרונו לברכה מזה, ואמר בזה הלשון: דאס וואס ער האט מורא און ציטערט טאמער חס ושלום וועט ער זיך ניט דער האלטן. האט דאס דער האלט איס. דבר זה בעצמו שהוא מתיירא וחרד כל-כך, שמא מחמת זוהמת המקום לא יוכל לעמוד במדרגתו, דבר זה בעצמו מעמיד ומחזק אותו לעמוד על עמדו, ולבלי לפול ממדרגתו.

סיפור

(ההתקרות לרבינו ז"ל, עי"ר ר' ישראל קארדנר ז"ל)

... והנה סיבב הקדוש-ברוך - הוא ועשה עמדי עוד חסד, שנתארסתי לפני שנתקרבותי לחסידות ברסלב, שכן אחרי התקרבותי, לא היה לי שום תקווה למצוא בת-זוג, בתוך ההתנגדות הזו ששררה בעיר, לחסידות ברסלב. וכשבאו וסיפרו הדברים למחותן שלי, אמר: אל תדאגו, כי אחרי הנשואין, אשתו בוודאי תמנעוהו מכך. והנה ההתקרבות היתה בחורף וזמן החתונה נקבע לאלול, ואז היה רעב כזה וחושך, והמחותן שהיה איש ישר וירא שמים כתב לנו, כי לא יוכל לעמוד בהתחייבות, כי אין לו כסף לא להלבשה ולא לנדוניה.

אבל ר' ישראל (קורדנר) רצה שאהיה אדם, כדי שאוכל לקבל אורו של ר' נחמן ולא אהיה פלג גופא. והיתה לו על כך הרבה התבודדות והיה נוסע ממקום למקום ומשתדל עבורי ומסר כסף להורי שילבישוני ויכניסו אותי לחופה בזמן. הוא נסע לצפת, ואני כתבתי מכתב למחותן בשם הורי, שהם רוצים שהחופה תתקיים במועד שנקבע, ואני מצדי מוותר על הנדוניה. ואמנם בעזרת השם יתברך נתקיימה החתונה. ור' ישראל ישב בטבריא כל החורף עד סמוך לפסח, ולא נסע הביתה, אף-על-פי שהיה לו בית וחמישה ילדים, כי ראה השגחת השם בהתקרבותו. ואף אני לא רציתי להפרד ממנו.

באלול הייתי צריך לנסוע לחתונה. אמרתי בלבי: מה יהיה עכשיו, שהרי אם אסע, שוב לא יהיה לי אפשרות להיפגש עם ר'

תפילה

התעוררות זווגנו יהיה נמשך מהשפעת הנועם העליון, מהאהבה הקדושה הנמשכת משם על-ידי הכלי של צדקה.

● ויהיה זווגנו בקדושה גדולה ובצניעות גדול, בענוה, באימה, ביראה, ברתת וזיע. ולא נכוון בשביל הנאת גופנו כלל, רק כל כוננתו יהיה לשמך ולכבודך כדי לקיים מצוותיך, כדי להוליד בנים חיים וקיימים לעבודתך וליראתך, למען יגדלו כבודך בעולם, וזוכה שכל בנינו וכל דורותינו יעסקו בתורתך ובמצוותיך, ויעשו רצונך תמיד, ויגדלו ויפרסמו כבודך בעולם, וישלימו כונת הבריאה אשר היתה רק בשביל זה כדי לגלות כבודך הגדול והקדוש.

● ועל ידי כל זה נזכה למוחין של ארץ-ישראל שנקראים נועם, ולתקן כל המוחין של חוץ לארץ שנקראים חובלים. ויוכלו המוחין של חוץ לארץ בתוך המוחין של ארץ-ישראל באופן שיתתקנו על-ידי-זה, עד שיהיו כל המוחין בבחינת מוחין של ארץ-ישראל. ועל-ידי-זה יהיה נמשך שלום גדול בעולם.

מכתב

(מספר אב"י הנחל - מכתב ל')

✍ ב"ה, י"א אייר תשכ"א. טבריא.
יקירי מר ... חבר בהכת הקדושה של בעל התפילה, וכו'. שלום וחיים וכל טוב. אני בתומי אלך לעשות את חובתי להזכירך ולזרזך בכל פעם לברוח אל הצדיק ולחשוב על התכלית האמיתית. כי אני מחויב לשרת את הצדיק ולמלאות את פקודתו ורצונו, אשר הוא משתוקק להיטיב מטובו לכל ישראל. אך בחירתך חפשית. והשם ברחמי יעזור לנו ויטה בחירתנו לטובה, שזוכה להתחיל מעתה לבלות כל ימינו לחפש ולבקש את הצדיק האמיתי, אשר חפר וגילה בארות מים חיים לרפאות תחלואי נפשות ישראל, לנו ולדורותינו ולכל דורות זרע ישראל.

✍ וכל מי שרוצה לזכות לשאוב מהבארות הקדושים האלו דברים המחין את הנפש, יבוא ויזכה. ואם המניעות משתטחין כנגדו כבריחי ברזל ודלתות נחושת, זה ידוע לנו מכבר שאי אפשר להתקרב להצדיק, כי אם על-ידי שבירת מניעות עצומות. זכור היטב את כל זה והתאושש והתחזק.

✍ המוסר את נפשו בעד טובת וישועת נפשך באמת, ושלומו יגדל לאורך ימים טובים ובריאים.

ישראל אודסר

מערכת: 054-7587032, 050-6741702, 02-5829086
כתובת: ת.ד. 27100 ירושלים 91270
שידורי מצוה: 050-6870043 (13:00-16:00)
תרומות: בכל סניפי הדואר, חשבון 89-2255-7

(לקוטי תפילות ב' - ל"ד)

● ובכן תרחם עלי ותושיעני ותזכני ליתן צדקה הרבה, ובפרט לארץ-ישראל. ואזכה לעסוק תמיד בצדקה וגמילות חסדים, ובפרט בצדקה של ארץ-ישראל, הן לפזר משלי יותר מכחי לשלוח לארץ-ישראל, והן לעסוק הרבה באמת לקבץ על-יד, נדבות הרבה לארץ-ישראל, להחזיק ידי עניים הגונים הדרים בארץ-ישראל בערום ובחוסר כל ובביתם אין לחם ושמלה. רבונו של עולם, אתה יודע גדל דחקם וצרתם, אשר המה ממש נפוחי רעב, "צפד עורם על עצמם יבש היה כעץ". מלא רחמים, חומל דלים, רחם עליהם ועלינו וזכנו לעסוק הרבה בצדקות ארץ-ישראל באמת לאמתו, בלי שום פניה ומחשבה זרה של כבוד עצמנו כלל. ותעזור לנו ותושיענו באופן שזוכה להחזיק ידי האביונים האומללים העניים ההגונים הדרים על אדמת הקודש בארץ-ישראל.

● ועל-ידי-זה נזכה שיהיה נפתח שבילך דלבנו לקבל שלהובין דרחימותא דקדושה, לבעור ולהתלהב ולהשתוקק אליך באהבה גדולה ובחשק נמרץ. ואזכה על-ידי הצדקה לעשות כלי לקבל השפעת הנועם העליון בקדושה ובטהרה גדולה, עד שאזכה להרגיש הנעימות והמתיקות הנפלא שיש בתורתך הקדושה, עד שיתבטלו אצלי כל התאוות, בפרט תאוות המשגל ואהבת נשים, הכל יתבטל ממני על-ידי האהבה דקדושה, שתזכני ברחמיך הרבים, הנמשכת מנועם העליון. ויהי נועם השם אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. אחת שאלתי מאת השם אותה אבקש שבתי בבית השם כל ימי חיי לחזות בנועם השם ולבקר בהיכלו.

● ותזכנו אותי ואת זרעי וכל עמך בית-ישראל, שיצאו מאתנו דורות רבים, ויתרבו עמך ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר מרוב. ותרחם עלינו ותגן בעדנו ותשמרנו ותזכנו שיהיה זווגנו בקדושה ובטהרה גדולה. ותהיה בעזרנו ותצילנו, שלא יהיה התעוררות זווגנו מאהבות רעות מאהבות הנפולין חס ושלום, רק כל

ישראל. וכאן עלי לספר עוד, עניין הקשר שבינינו. לאחר שראיתי מניעות אלו, חששתי שמא תתפרד חס-ושלום החבילה, בקשתי את ר' ישראל שנעשה תקיעת כף בינינו - כדרך שנתקשרו רות ונעמי - ולא נפרד מזה בשום אופן, וצריכים אנו להיות תמיד בעיר אחת ולהפגש לשיחות ולימוד ועבודת השם. הדבר נשמר בינינו בסוד. התקיעת כף עשינו, ליד קברו של רבי עקיבא. כי אז התפללנו בבכיות בהתעוררות גדולה. אמרתי, עכשיו הזמן לתקיעת כף.

© ובאותו היום שנענו לצפת ואמא היתה סבורה שהנה סוף סוף יתבטל הקשר עם ר' ישראל, והנה באמצע הדרך ראתה את ר' ישראל ובני ביתו, כשהם נוסעים אף הם לצפת ... (ההמשך יבוא)

צדקה וחסד

(אוצר היראה - צדקה וגמילות חסדים, ע"ד)

✦ עיקר תאוות ממון נמשך מבחינת פגם הלבשוין, כמבואר בפנים (עין בגדים אות ל"א - ממון אות קכ"ו). ועל-כן מצוות צדקה שהיא תיקון תאוות ממון, נקראת כמה פעמים על שם תיקון הבגדים, כמו שנאמר: **וערום יכסה בגד**, וכן הרבה. וזה בחינת גודל מעלת המצוה של הלבשת ערומים, בפרט כשזוכין לעשות מלבוש נאה להצדיק, או על כל פנים להכשירים הנלוים לצדיקי אמת, כי על-ידי זה מתקן הלבשוין שבהם תלויים תיקון כל העולמות, כמבואר בפנים (הלכות חזקות מטלטלין - הלכה ה', אות ד' ה').

עצות

(לקוטי עצות - צדקה, מ"א-מ"ג)

● כשמקנאין קנאת השם צבאות, נחשב כמו צדקה.

● על-ידי צדקה, ובפרט על-ידי צדקה לארץ ישראל, זוכין לקבל השפעת הנועם העליון שהיא בחינת מוחין קדושים של ארץ ישראל שהם בחינת שלום, וזוכה להרגיש הנעימות שיש בהתורה, ועל ידי זה זוכה לבנים הגונים ולגדל כבודו יתברך, שזה עיקר תיקון וקיום העולם, ועל-ידי זה יכולין לתקן גם המוחין פגומים של חוץ לארץ ולבטל המחלוקת (עין ארץ ישראל - אות י"ט).

● צריך שילמד לעשות ולקיים השלש עשרה מידות של רחמים וחסדים, דהיינו שיהיה לו רחמנות וירבה לעשות חסד, ויקיים כל השלוש עשרה מידות של רחמים, ועל ידי זה מעורר למעלה כל השלש עשרה מידות העליונים של רחמים, ועל-ידי זה מכניע ומבטל המחבלים שנעשו על-ידי עונותיו, כי הקדוש ברוך הוא מוחל עונותיו על-ידי זה ומעבירם ראשון ראשון (שיחות הר"ן, סימן פט).